

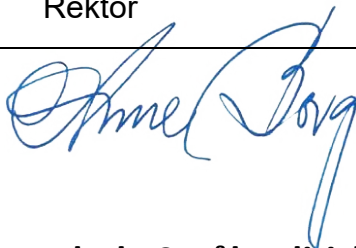
Notat

Til: Fakultetene, Vitenskapsmuseet, NTNU Gjøvik, NTNU Ålesund,
Fellesadministrasjonen

Kopi til:

Fra: **Rektor**

Signatur:

Rektorvedtak: Språkpolitiske retningslinjer og Språkpolitisk utvalg

Bakgrunn

I lys av den nye språkloven som ble satt i kraft 1. januar 2022, oppnevnte rektor i august 2021 et utvalg som skulle gå gjennom NTNUs språkpolitiske retningslinjer og fremme forslag om nye. Utvalget, som ble ledet av professor Terje Lohndal, leverte sin rapport i juni 2022. Forslaget til reviderte retningslinjer ble sendt på høring i organisasjonen høsten 2022, og rektor oppsummerte høringsrunden i notat den 02.12.2022. Justerte retningslinjer ble lagt fram i dekanmøtet den 06.12.2022, og i lys av kommentarene i møtet har rektor vedtatt følgende reviderte språkpolitiske retningslinjer som gjelder fra 1. januar 2023. En parallellutgave med retningslinjene på bokmål, nynorsk og engelsk er lagt ved. Rektor har tillit til at hele organisasjonen gjør seg kjent med retningslinjene og følger dem opp i den daglige virksomheten.

Ett av tiltakene Lohndal-utvalget foreslo var å etablere et fast språkpolitisk utvalg ved NTNU, slik flere andre universiteter har. Språkloven (bl.a. §§ 1, 4, 13-16), UH-loven (§ 1-7) og tildelingsbrevene fra Kunnskapsdepartementet (særlig for 2022 og 2023) forutsetter at institusjonene har strategier og konkrete tiltak for å møte kravene til språkbruk og utvikling av norsk fagspråk. Rektor mener det er formålstjenlig å ha et kompetent og selvstendig organ som kan følge med på språkutviklingen ved NTNU, stimulere til god språkbruk og gi organisasjonen og ledelsen råd i spørsmål omkring dette. Rektor har derfor vedtatt å opprette et språkpolitisk utvalg, foreløpig for en periode på tre år. Vi vil evaluere erfaringene. Mandat for utvalget er lagt ved her, og medlemmer vil bli oppnevnt så snart som mulig.

Vedl.

Postadresse

Org.nr. 974 767 880

Besøksadresse

Telefon

Saksbehandler

7491 Trondheim
Norway

postmottak@ntnu.no
www.ntnu.no

Høgskoleringen 1
Hovedbygningen

+47 73595000

Thor Bjørn Arlov
thor.arlov@ntnu.no
Tlf: 906 35 072

Språkpolitiske retningslinjer for NTNU

Fastsatt av rektor, gjelder fra 1. januar 2023.

Kapittel 1. Allmenne prinsipper

1. Språkpolitikken skal bidra til å heve kvaliteten i hele NTNUs virksomhet. God språkkompetanse er viktig for formidling og internasjonalisering, inkludering og mangfold. Språkpolitikk skal inngå i institusjonens strategier på alle nivåer.
2. Hovedspråket på NTNU er norsk, der begrepet norsk omfatter både bokmål og nynorsk. Norsk tegnspråk er det nasjonale tegnspråket. Dansk og svensk er sidestilt med norsk. Engelsk er det primære ikke-skandinaviske språket.
3. Skriftlig kommunikasjon ved NTNU skal følge prinsippene for klart språk, det vil si at det skal være korrekt, tydelig og tilpasset målgruppen.
4. NTNU skal sørge for at studenter og ansattes lovfestede språklige rettigheter ivaretas.
5. NTNU skal følge opp det lovpålagte ansvaret for å vedlikeholde og utvikle norsk fagspråk i alle fagmiljø.
6. Bruken av de offisielle skriftspråkene skal være i samsvar med lovverket. Dette innebærer særlige tiltak for å styrke kompetansen i og bruken av nynorsk.
7. NTNU skal praktisere parallellspråklighet, det vil i praksis si 'norsk når du kan, engelsk når du må'.
8. Fast ansatte ved NTNU skal ha tilstrekkelig språklig kompetanse til å kunne kommunisere godt med studenter, ansatte og omverden.
9. Fast ansatte som ikke mestrer et skandinavisk språk ved ansettelse, har ansvar for å lære seg norsk på B2-nivå innen tre år samt kontinuerlig utvikle sin språklige kompetanse.
10. NTNU skal særlig ha et godt tilbud til ansatte om å lære norsk, men også tilby støtte til å øke kompetansen i engelsk. Enhetene skal legge arbeidssituasjonen til rette slik at alle ansatte kan utvikle sin språklige kompetanse.

Kapittel 2. Utdanning

11. Norsk skal være hovedspråket i undervisningen ved NTNU.
12. Studenter på alle nivå bør kjenne den sentrale terminologien for sitt fagfelt på både norsk og engelsk, eller på andre fremmedspråk når det er hensiktsmessig.
13. Faglitteratur og læremidler på bachelorstudier skal være på norsk når det finnes gode norske ressurser. Unntak må begrunnes og forankres i fagmiljøet.

14. Norsk, engelsk og andre fremmedspråk kan brukes parallelt på master- og ph.d.-studier når faglige og læringsmessige hensyn tilsier det.
15. På internasjonale studieprogram skal det undervises på engelsk. Det kan undervises på norsk dersom alle studenter mestrer et skandinavisk språk, så lenge pensum og arbeidskrav fremdeles er på engelsk.
16. Undervisningsspråk skal alltid gå frem av emnebeskrivelser og studieplaner.
17. Eksamensoppgaver skal gis på det språket emnet undervises på hvis ikke annet er angitt i emnebeskrivelsen. Dersom eksamensoppgaver gis på flere språk, må teksten ha likt innhold og samme kvalitet. For eksamensoppgaver på norsk gjelder *Forskrift om målform i eksamensoppgaver*.
18. Bacheloroppgaver skal normalt skrives på norsk. Dersom de skrives på engelsk eller et annet ikke-skandinavisk språk, skal de ha et norsk sammendrag.
19. Masteroppgaver skrives på det språket som er mest hensiktsmessig i fagfeltet. Studenten velger språk i samråd med veileder.
20. Masteroppgaver som skrives på norsk eller skandinavisk, skal ha et sammendrag på engelsk. Masteroppgaver som skrives på et ikke-skandinavisk språk, skal ha et sammendrag på norsk.

Kapittel 3. Forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid

21. Fast vitenskapelig ansatte skal beherske den sentrale terminologien på norsk i sitt fagfelt. Utvikling av norsk fagspråk, inkludert relevant fagterminologi, er et kollektivt ansvar i alle fagmiljø.
22. De ansatte kan selv velge hvilke språk de publiserer på i vitenskapelige kanaler.
23. Alle ph.d.-avhandlinger skal ha et sammendrag både på norsk og engelsk.

Kapittel 4. Formidling og nyskaping

24. Forskningsbasert kunnskap og vitenskapelige funn skal formidles til allmennheten i et klart og lettfattelig språk.
25. Avhengig av målgruppe, er norsk og engelsk de primære formidlingsspråkene ved NTNU.
26. NTNU skal ha tilbud om opplæring og støtte i forskningsformidling både på norsk og engelsk.

Kapittel 5. Administrasjon, informasjon og samfunnskontakt

27. Norsk er det primære arbeidsspråket i administrasjonen.
28. Ansatte ved NTNUs administrasjon skal ha tilstrekkelig kompetanse i både norsk (bokmål og nynorsk) og engelsk.
29. NTNUs kommunikasjon skal være universelt utformet. Som hovedregel skal allmøter og liknende felles arrangementer der døve eller hørselshemmede deltar, tolkes eller tekstes. Det samme gjelder når ledelsen henvender seg til studenter og ansatte gjennom lyd- og bildemedier.

Språkpolitisk utvalg ved NTNU

Opprettet av rektor januar 2023.

Riktig og godt språk er avgjørende for kvaliteten i hele NTNUs faglige og administrative virksomhet. Vi må ha en aktiv språkpolitikk som sørger for at språkbruken ikke bare er i tråd med gjeldende lover og regler, men også med forventningene hos studenter, ansatte og samfunnet rundt oss. Dels handler det om å ivareta språklige rettigheter og lovkrav, dels om å utvikle medarbeidernes språkkompetanse og å styrke norsk som fagspråk. For et stort universitet som har mange studenter og ansatte med et annet førstespråk enn norsk, dreier det seg også om å praktisere parallellspråklighet når det trengs for å sikre inkludering og mangfold. De språkpolitiske retningslinjene for NTNU skal bidra til dette. For å følge med på språksituasjonen og være en ressurs i gjennomføringen av retningslinjene, oppretter rektor et rådgivende utvalg med disse oppgavene:

Språkpolitisk utvalg ved NTNU skal

- følge med på språksituasjonen ved NTNU og gi rektor råd i språkpolitiske spørsmål;
- foreslå tiltak som bidrar til å oppfylle NTNUs språkpolitiske retningslinjer;
- ta initiativ til og formidle informasjon om språkressurser for studenter og ansatte;
- bidra til å øke bevisstheten om og interessen for god språkbruk ved NTNU.

Språkpolitisk utvalg oppnevnes av rektor for tre år av gangen og består av 5-7 medlemmer. Lederen bør ha relevant språkvitenskapelig kompetanse. Utvalget ellers settes sammen slik at

- både fast og midlertidig vitenskapelig ansatte samt studentene er representert;
- teknisk-administrativt ansatte er representert;
- minst ett av medlemmene har et annet førstespråk enn norsk;
- utvalget samlet sett avspeiler NTNUs mangfold og faglige bredde.

Alle utvalgsmedlemmer kan sitte i inntil to perioder. Utvalget rapporterer til rektor gjennom en årsrapport om virksomheten som også inneholder en vurdering av den aktuelle språksituasjonen ved NTNU. Utvalget har sekretariat i fellesadministrasjonen.